

מסורת הש"ס
עם הוספות

תמרים. יש צבגל הרפה: טירינא. סל: כמה פי הגי בזווא. פמה מאלו
זווא אקד: הר המוריה וקדה דלקח וצית אל דיעקב. פולס דקר
הצית הספלו: שקראו בית. מקום מישב: יום יורעאל. יום קנייטיון
מתקמין, וקרי ליה 'יום' פלינת צראת: יש ברירה. שהוצבר
צצה נקרה גשעת שמיטה לינו
הדיעוהו: 'שה' צבית. 'איש' צעל
הצית יקטנו לכל בני ציתו, ואין לרדי
דעסן: ער ידי. צביל. שגנו וצמו
הקטנים עליו למקו, הלך בין מדעסן
דהינו צממא קדמוקי לקמן, בין
שלא מדעסן, דאמרי לה. אין יולין
למחות, וכן עבדו וקפחמו הפקנים
על פקסו ימשכו אסרו, דסמוכין
עליו. חלל שפחמו העצרים, חף על גב
דלא משפחמ לה חלל צקטנה דהא
יולתה צמינין, פיון דליו עליו
לפקנה וכלה למחות: ה"ג פניא חידק,
לא ישחוט אדם לא על ידי גנו וצמו
הגדולים ולא על ידי עבדו וקפחמו
העצרים ולא על ידי אשמו חלל
מדעסן, חלל שחטט הוא כו': חוץ
מן האשה. שיוצאת צעל עממה מפני
שפחממה מנחה, דקיי"ל (ג) גישון דף
(ע): וכלה אשה שפחמרה לצעלה איני
מוזינת משלך ואיני עושה לנרקי:
ה"ג מאי שגא אשה. כלומר מאי
שגא איני מעבדו וקפחמו העצרים
וגנו וצמו הגדולים: ומשני, אמר
רבא אשה וכו' דדמי דה. דהיינו
כל הני: שייבדוים צמחות. משמע
שפחמה שגא מנחה, חלמה טעמא
דמחא, הא קממא יולתה צעל צעלה:
ה"ג דאפוקי היבא דאמור דא. אין
אנו רוצין, דהיינו מנחה: בדקפדי
אהדדי. שני הצעלים, ואין רוצין
ליקנות זה מזה, הלך חפילו נקרה
האחד שאלל העבד משלו אין צבירו
רוצה שיהיה חלקו משל צבירו:
במשנה ראשונה. קודם שחזרו ציה,
לא יאכל משל עממו, מפני שאין חלק
עבדות נמשך אחר דעמו: במשנה
אחרונה. הואיל וצבירו לשמרו הרי
הוא פגן חורין, ואוכל משל עממו:
תקנתם

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה לשה וכו'
(ב) ועד אורח' דלוי זו תפסא וכו'
(ג) בא"ד מרגלה ליה
לישראל לפי שטלו:

הנהגות וצינונים

אמר ר' הלויק איש הכחמ
(מנה). בריה גרס תניא
נמי הכי במקום 'תורה':
בכתיב שבוודא למחות.
משמע שמחה שיה מחאה
(וכי: א) אלו הלוסי אבות
(גני יוסף: ד) ומה (ברכות
שמים: ט) מוחס' הרשבי"א
גדיל וכי שובה הוא
(בי"ש: ו) שוקנה (בי"ש):
ו שייך לפמור ב (גליון):

ליקוטי רש"י

דמריה דכח עשין מסן.
ובב"א דא עסקי. מומר
יולין סן לעסוק מחד שיש
כלי מונח מול וכלה טומא.
צבירוהו. שגמלו דלמנו
(גישון דף ע). ממרי משמח
מלא צבא סבא
דמותא בזווא. שמוין
שלקמן אמו מול אובלן
מסן הרע ומלמח אומן
(תוס' דף ע"ב). שבעת היבא
ועד בריהו. וברך דשמיט
וריקה דהאי פסח עשר
אזיריקן ויעל פו ציא. אמר
יה ענא סבא מיני וביני
סתתים שפחמא. כלומר
על ידי ידן חפמח אומן
על דבר כו' (מגילה דף ע"ב).
פתיא. כלל חקם דלמח (ע"ז).
דף ג. הני פתוחא דמי
מכתי (ברכות: כו). פתיא
אובמא. כלל שחור כומו (לקמן)
דף ג. הני פתוחא דמי
מיקפן, אוממא שפחמח ע"ז
מלמח. כלומר גם חתה נחל
דמרי מורה כמו (ברכות דף
כח). מכותלי דמך ניכר שפחמי
חמה חכמה מפולח כעלי
מכותר (מענין דף א). דקין של
מלמדי תמחיס שפחמחין על
לימוד מורה וליסן מכמס
גנדיס (ע"ז טו ע"ב). פי
שחציו עבד כו'. נגון סהוי
ב' חלק א' צ שותפין ושהרי
א' חלקו ונשין אפ ציא.
כאן שפחמח ראשונה.
שנית קודם שחזרו ציה
לחיות דמרי ציה. במשנה
אחרונה. לאחר שחזרו לציה
שש על ציה לקח חל דלמנו
שממרו והוא ליה חללו
שמחמך ככר וכו' (מגילה ב).

האשה פרק שמיני פסחים

שמיטה משה יש ברירה. הכא לא שייך 'מאי רוצה, גשעת
שמיטה', דצבגלמא לעיל אשמיטין דלי לא פיררה גשעת
שמיטה אינה אוללת כלל אע"ג דס"ד דצמרה בעלה גרירא טפי, חלל
הכא אס רוצה גשעת שמיטה מאי קמ"ל: 'שה' צבית' מ"מ.
פירוש, משום ד'שה' צבית' לאו
דאורייתא, והכי אית ליה לר"ז גופיה
צפק אין צין המודר (קריס דף לו).
ואס תאמר והיאך מאכלי פסח שלא
למנוי, יהי דקטן אוכל גבילות אין
צ"ד מנווין להפרישו, לקפות לו
צדיס חסור, פדאמר צפק שרש
(צמט דף קד). ואורי' דהסס וליפין
מ"ל חאלוס, ולא חסור חלל דומיא
דשקלים וצבילות, חלל פה"ג דליקא
חנף מנהו פרי':

על ידי גנו וצמו הפקנים. צפק
דב"מ (דף יב): גני מליאה חיקא
למאן דאמר דלא קטן קטן ממש,
חלל גדול וקטן על שלמן חזיו וכו'
קטן: הכא ע"כ קטן ממש, מדאמרין
צין מדעמו צין שלא מדעמו, וכלל
מדעמו אמרינן צממון היינו דאמרי
לה, וגדולים פשיטא דיש צידס למחות
חפילו סמוכין על שלמן חזיהן:
וכרין ששחמו כו'. קמ"ל חפילו
קממא, פיון דשפטו אין לך
מיחוי גדול מנה פדאמרין צממון:
האחד רוצה להקנות חל צבירו, ולכך
חפילו חלקו לא יאכל דלי אפסר שלא
יהיה גס חלק צבירו; א"כ כל אחד
ששחט עליו וכו' השוטטו הוא סבור
שציה חלקו משלו ולא יהיה חלק
צבירו, דמקממא מיירי פשפטו עליו
רבו, דומיא דרישא 'יחוס ששחמו
עליו' כו'. ועוד, דמי שחציו עבד
אמאי לא יאכל משל עממו חף למשנה
ראשונה, דדעמו ודלי להקנות חף
חלק רבו כדי לנאח די חובה. לכך
נראה פירושו הקונטרס דקפדי שכל
אחד אינו רוצה שיהיה חלקו משל
צבירו, ושחט חף על חלק צבירו,
וסבור שצבירו אינו מקפיד אס יאכל
חלקו משלו, ולכך חציו עבד לא יאכל
למשנה ראשונה חף משל עממו:
ו' ציא שפחה אינו יבוא. ו' ואס
תאמר ולימי עשה ד'פרו'
ורצו' (גלגלית טו) וקדסה לאו ד'לא
יהיה קדש' (דמ"ס כ). ו'ל משום
דידה דליקא עשה, דאפסר לה
צעד. ועוד, דצמחלת ציה מיעקר
לאו ולא מיקיים עשה חלל צבולאח
רע. ו'א"ס, ומפור עממו צעבד עברי
ויהיה מופר צפקס. ו'ל צומן חצין
היובל נוהג, ד' דלוי נמי אינו נוהג עבד
עברי. ועוד אומר ר"י דאסור למפור
עממו צעבד עברי, פדאמרין פ"ק
דקדושין (דף כ). ו'א"ס יש חליה
שפחה וחליה צמ חורין. ו'ל דלתי דל
עבדות ומשפטם צלל חירוב. ו'אס
פולחן ושה מפורס, דממור מופר
וממורי מופרים לנא זה צוה. ו'ל, אי חציו עבד קדושין שופסין, חתי דל עבדות ומשפטם צלל חלית חיש, ואי לא חפסי אס פן צעילותו
צעילת זמון; וצבולאח (גישון מג). מספקא ליה אי חפסי אי לא. ועוד אורי"ם דליו (ב) פקנה להרצות ממורין. ו'אס פולחן ושה מפורס, שחורר ומימי מופרים לנא זה צוה. ו'ל דחף על גב דממור מופר צפקס. נמין אפסר דאסור פה, דקדש ועומד הוא הממור, שנוצר
מאפור דלא חפסי קדושין, ולכך מופר צלאו ד'לא יהיה קדש'. ו'הא דאמרין ציש מופרות (צמט דף פה): דממורס ומימי מרגלל ליה (ב)
לפי שחלל להקשר ורעו ששחט צנו פקסה, ואף על גב דמין אסור צפקסה, האי צבולאח לא חפפת ליה צליפור, דהא קח נסיו מימינה:
תקנתם

עין משפט

ה א מ"י פ"ב מהלכות ק"פ
ה הלכה ט
ב ב סס הלכה ט
ג ג סס הלכה ט
ד ד סס הלכה י
ה ה סס הלכה יב

רבינו חננאל

אמר ר' אלעזר מאי דכתיב
והלכו עמם וביים ואמרו לכו
ונעלה אל הר ה' ואל בית
אלהי יעקב ויורנו מרובינו
ונלכה בארצותינו כי מציון
תצא תורה וגו': מתני' יתום
ששחט עליו אפטרופיו
יאכל ממקום שרצה. שימ
יש ברירה אמר ר' זירא שה
לבות מכל מקום בין מרעו
בין בעל כרחו. תנא נמי הכי
ששחט עליו אפטרופיו שחט
על ידי גנו וצמו הקטנים ועל
ידי עבדו ושפחתו הכוננים
בין מרעו בין שלא מרעו:
ובלן ששחט ושחט רבן
עליהן ויצאין בשל רבן
חורן מן האשה ואוקמי חורן
מן האשה וכל דכוותה
שיכולין למחות ואהשח כיון
ששחטה לעצמה ציפי שלא
מחאה פירוש שחטה
לעצמה אין לך מיחוי גדול
מזה: עבד של שני שוחפין
אם אלו שוחפין קפדי אהדדי
שלא ישמש לוח יורו מה וכן
במנות קפדי שלא יאכלנו
אלא כדי חלקו כלבד לא יאכל
משל שניהם. ומתני' דקפדי
אהדדי. ברייתא דקתני יאכל
ממי שהוא ורצה בשותפין
ועל קפדי אהדדי: מי שחציו
עבד ורציו בן חורין במשנה
ראשונה דחיי עובד את רבו
יום אחד ואת עממו יום אחד
לא יאכל לא משלו ולא משל
רבו. אבל במשנה אחרונה
דחיי כופין את רבו ועושין
איתו כן חורין כו' (נאכל)
משל עצמו כי כבן חורין הוא:

תורה אור השלם

(א) והלכו עמם רבים
ואמרו לכו ונעלה אל הר ה'
אל בית אלהי יעקב ויורנו
מדרכיו ונלכה בארצותינו כי
מציון תצא תורה וכו' רבן
מיושלים: (שבתה ב.)
(ב) ויצא יעקב ורצה שם
המקום ההוא ו' יראה
אשר יאמר היום בהר ה'
יראה: (באישת כב. ד.)
(ג) ויצא יעקב לשוח בשדה
לפנות ערב וישא עיניו
ברא והנה גמלים צבים:
(באישת כ. ט.)
(ד) ויצא את שם המקום
ההוא בית אל ויאכל לו
שם העיר לראשונה:
(באישת כ. ט.)
(ה) ונקבצו בני יחידה ובני
ישראל יחדו וישבו להם
ראש אחד ויעלו מן הארץ
כי גדול יום יורעאל:
(תוס' ב. ט.)
(ו) ויצא אליהם לאור יום
ולחשו קרא לילה ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד:
(באישת א. ח.)
(ז) דברו אל כל עדת
ישראל לאמר בעשור
לחדש הזה ויחזיו להם
איש שה לבות אבות שה
לבות: (שמות יב.)

